

CO₂ jaarrapportage GMB 2022

Colofon

Documentnaam

CO₂ jaarrapportage GMB 2022

Projectnummer: n.v.t.

Versie: 1.0
Datum: 29-06-2023
Auteurs: J. Schieven

Opdrachtgever

Naam: GMB Beheer BV
Adres: Postbus 2, 4043 ZG Opheusden

Opdrachtnemer

Naam: GMB Beheer BV
Contactpersoon: J. Schieven
Adres: Postbus 2, 4043 ZG Opheusden
Telefoon: 088 - 885 40 00

	Voor akkoord, opsteller	Collegiale toets namens GMB	Voor vrijgave namens GMB
Naam	J. Schieven	T. Stöcker	G.J. van de Pol
Functie	Sr. procesmanager/ KAM coördinator	Manager duurzaamheid, innovatie en techniek	Algemeen directeur
Handtekening			

Inhoudsopgave

1	Inleiding.....	2
1.1	Achtergrond	2
1.2	Vertaling binnen GMB.....	2
1.3	Leeswijzer.....	3
2	CO ₂ overzicht	5
3	Energiebeoordeling.....	8
3.1	Verbruikers met significante invloed op energieverbruik.....	8
3.2	Maatregelen en kansen voor CO ₂ -reductie	8
4	Reductiedoelstellingen en voortgang	10
4.1	Hoofddoelstelling voor 2025.....	10
4.2	Reductiedoelstellingen 2022.....	10
4.3	Overige doelstellingen	12
5	Initiatieven en participaties.....	13
6	Directiebeoordeling	14
	Bijlage I: SKAO – maatregelenlijst (uitgebreid)	A

1 Inleiding

1.1 Achtergrond

Circulaire economie

De Nederlandse economie moet in 2050 honderd procent circulair zijn, stelt de rijksoverheid. Een circulaire economie is een levend systeem waarin waardeontwikkeling plaatsvindt op basis van gebruik in plaats van verbruik. Dat betekent dat herbruikbaarheid van producten en grondstoffen ontstaat en dat waarde-verniechting voorkomen wordt. Essentiële elementen hierbij zijn het gebruik van zuivere en niet-toxische materialen, ontwerp voor demontage en het volledig gebruiken van duurzame energie. GMB omarmt deze doelstelling en heeft zichzelf het doel gesteld om in 2030 volledig circulair te ondernemen. Meer details zijn te vinden op de website van GMB: <https://www.gmb.eu/mvo-en-veiligheid/circulariteit-2030>.

CO₂-prestatieladder

Binnen het circulair ondernemen past het terugdringen van de uitstoot van broeikasgassen zoals CO₂. GMB geeft daar invulling aan en is daartoe gecertificeerd op het hoogste niveau (trede 5) van de CO₂-prestatieladder. Bij de CO₂-prestatieladder gaat het om:

- energiebesparing;
- CO₂-reductie in de keten;
- gebruik van duurzame energie.

De CO₂-prestatieladder werkt niet met regelgeving voor productiemethoden of productvoorschriften, maar schept ruimte voor creativiteit en vernieuwing van bedrijfsvoering en product. Het is een CO₂-managementsysteem: het vereist continue verbetering van inzicht, verdere CO₂-reductiemaatregelen, communicatie (transparantie) en samenwerking (participatie) in zowel de bedrijfsvoering, als in het uitvoeren van projecten, maar ook in de keten.

1.2 Vertaling binnen GMB

MZS

Ondanks dat CO₂ onderdeel uitmaakt van het circulaire beleid, blijft vertaling volgens de normering van de CO₂-prestatieladder nodig. Dit onderwerp kent een eigen plek binnen het ManagementZorgSysteem (MZS) van GMB en geldt voor elke werkmaatschappij/cluster. Het proces wordt jaarlijks extern geauditeerd door een erkende certificerende instelling en daarnaast intern geauditeerd. CO₂ is verwoord in de GMB Beleidsverklaring en het Energiemanagement Actieplan, welke zijn opgenomen in het proces "CO₂-prestatieladder" in MZS.

Categorie bedrijf

GMB behoort tot de categorie middelgrote organisatie. Zie hiervoor onderstaande tabel welke is overgenomen uit het "Handboek CO₂-prestatieladder 3.1" van 22 juni 2020, opgesteld door Stichting Klimaatvriendelijk Aanbesteden & Ondernemen (verder te noemen: Handboek).

	Diensten ⁷	Werken/leveringen
Kleine organisatie (K)	Totale CO ₂ -uitstoot bedraagt maximaal (≤) 500 ton per jaar.	Totale CO ₂ -uitstoot van de kantoren en bedrijfsruimten bedraagt maximaal (≤) 500 ton per jaar, en de totale CO ₂ -uitstoot van alle bouwplaatsen en productielocaties bedraagt maximaal (≤) 2.000 ton per jaar.
Middelgrote organisatie (M)	Totale CO ₂ -uitstoot bedraagt maximaal (≤) 2.500 ton per jaar.	Totale CO ₂ -uitstoot van de kantoren en bedrijfsruimten bedraagt maximaal (≤) 2.500 ton per jaar, en de totale CO ₂ -uitstoot van alle bouwplaatsen en productielocaties bedraagt maximaal (≤) 10.000 ton per jaar.
Grote organisatie (G)	Totale CO ₂ -uitstoot bedraagt meer dan (>) 2.500 ton per jaar.	Overig

Bij het vaststellen van de omvang van de organisatie¹ zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd.

- In 2022 was een belangrijk deel van de ingekochte groene elektriciteit opgewekt met windenergie in Europa. De daarbij behorende garanties van oorsprong voldoen niet aan de eisen voor GvO's afkomstig van Nederlandse windenergie zoals de CO₂ Prestatieladder voorschrijft. Daarom mag bij de omrekening naar CO₂-emissie niet de conversiefactor 0,0 gebruikt worden. Omdat de ingekochte elektriciteit wél volgens andere rapportage standaarden groene energie betreft, is voor de omrekening de conversiefactor voor stroom met onbekende herkomst gehanteerd.
- Ten aanzien van kantoren en bedrijfsruimten worden toegerekend:
  - elektriciteitsverbruik en gasverbruik van kantoorlocaties;
  - brandstofverbruik van medewerkers GMB Beheer en overig omdat deze mensen primair verbonden zijn met het hoofdkantoor en geen rechtstreekse relatie hebben met projecten.

Jaarlijkse rapportages

GMB rapporteert periodiek de CO₂-reductie en publiceert dit op www.gmb.eu. Dit geschiedt periodiek, zoals ook het voor u liggende document. De voortgangsrapportage beschouwt de eerste helft van een kalenderjaar en verschijnt telkens in oktober van dat jaar. Na afloop van een kalenderjaar wordt een jaarrapportage opgesteld waarvan de uitgifte in mei plaatsvindt. Op hoofdlijnen vertellen deze rapportages de voortgang op het gebied van:

- reductie doelstellingen
- ketenanalyses
- keten- en sector initiatieven
- participaties.

Tevens bevat de rapportage de energiebeoordeling.

Betrokkenen

Voor het opstellen van de jaarlijkse rapportages werken binnen GMB diverse betrokkenen mee.

- Directie
De directie is eindverantwoordelijk voor het beleid circulair 2030 en dus ook voor de CO₂ prestatieladder. Prestatiegegevens van de werkmaatschappijen op energiegebied zijn onderdeel van de reguliere management rapportages.
- Administratie.
De afdeling Administratie zet de CO₂ overzichten van verbruik gereed.
- KAM coördinator.
De afdeling KAM stelt de CO₂ rapportages op.
- Manager Duurzaamheid
De manager duurzaamheid, innovatie en techniek borgt ontwikkeling en implementatie van duurzaamheidsbeleid en is tevens lid van het KAM overleg.

Communicatie

Alle communicatie over CO₂ staat beschreven in het communicatieplan dat onderdeel uitmaakt van het Energiemanagement Actieplan.

1.3 Leeswijzer

Het voorliggende document behandelt eerst het CO₂-overzicht, in het tweede hoofdstuk. Daarin geeft GMB de zogenaamde footprint weer. Vervolgens gaat hoofdstuk drie nader in op de energiebeoordeling. Dit bestaat uit de verbruikers met significante invloed op energieverbruik alsmede de maatregelen en kansen voor reductie. De reductiedoelstellingen komen aan bod in hoofdstuk vier, waarin op de drie scopes uit het Handboek ingezoomd wordt. Daarnaast komen ook overige doelstellingen aan bod en wordt verder ingegaan op behaalde- en niet

---

¹ In 2022 komt de uitstoot op bouwplaatsen en productielocaties boven 10.000 ton uit. Inmiddels zijn passende maatregelen getroffen zodat deze uitstoot de komende jaren structureel daaronder zal blijven. Vanwege het incidentele karakter blijft de indeling als middelgrote organisatie gehandhaafd.

behaalde doelstellingen. Een overzicht van initiatieven en participaties van GMB treft u aan in het vijfde hoofdstuk. Het rapport wordt afgesloten met de directiebeoordeling in hoofdstuk zes.

2 CO₂ overzicht

In het Energiemanagement Actieplan wordt de CO₂ footprint getoond van scope 1 en 2. Onderstaande tabel geeft een overzicht van de CO₂ reductie vanaf basisjaar 2014 met een beknopte analyse. Daarna treft u het zogenaamde CO₂ dashboard aan. In 2022 bedroeg de afgeronde omzet 160 miljoen Euro, exclusief deelnemingen/combinaties.

Scope emissies	2014 (basisjaar)	2018	2019	2020	2021	2022
Omzet in mln (excl. deelnemingen)	125	109	136	165	167	160
Scope 1	8.783,2	8.069,0	7.687,0	6.919,7	6.445,0	6.957,9
Percentage t.o.v. basisjaar	100,0%	91,9%	87,5%	78,8%	73,4%	79,2%
% reductie 'absoluut' t.o.v. basisjaar	0,0%	8,1%	12,5%	21,2%	26,6%	20,8%
Gasverbruik	166,9	137,4	96,3	164,1	92,0	159,9
Brandstofverbr. goederenverv. alg. en machines	7.487,4	6.878,0	6.547,2	5.558,2	5.074,0	5.558,0
Brandstofverbruik zakelijk autovervoer	1.128,9	1.053,6	1.043,6	1.197,4	1.279,0	1.240,0
Scope 2	6.571,0	14,7	417,8	5.589,9	3.870,4	4.897,2
Percentage t.o.v. basisjaar	100,0%	0,2%	6,4%	85,1%	58,9%	74,5%
% reductie 'absoluut' t.o.v. basisjaar	0,0%	99,8%	93,6%	14,9%	41,1%	25,5%
Zakelijk vliegverkeer	0,0	8,0	2,1	10,5	0,0	11,0
Decl. brandstofverbruik privé auto's (zakelijk)	19,5	6,6	9,7	7,0	13,0	11,0
Elektriciteitsverbruik	6.551,4	0,1	406,0	5.572,3	3.857,4	4.875,2
Scope 3	168,5	143,2	183,0	189,1	190,2	181,0
Percentage t.o.v. basisjaar	100,0%	85,0%	108,6%	112,2%	112,9%	107,4%
% reductie 'absoluut' t.o.v. basisjaar	0,0%	15,0%	-8,6%	-12,2%	-12,9%	-7,4%
Decl. brandstofverbruik privé auto's (woon-werk)	168,5	143,2	183,0	189,1	190,2	181,0
Totaal (scope 1 en 2)	15.354,2	8.083,6	8.104,9	12.509,6	10.315,4	11.855,1
Percentage t.o.v. basisjaar	100,0%	52,6%	52,8%	81,5%	67,2%	77,2%
% reductie 'absoluut' t.o.v. basisjaar	0,0%	47,4%	47,2%	18,5%	32,8%	22,8%
Totaal (scope 1, 2 en 3)	15.522,7	8.226,9	8.287,9	12.698,7	10.505,6	12.036,1
Percentage t.o.v. basisjaar	100,0%	53,0%	53,4%	81,8%	67,7%	77,5%
% reductie 'absoluut' t.o.v. basisjaar	0,0%	47,0%	46,6%	18,2%	32,3%	22,5%
Ton CO ₂ per mln euro omzet (scope 1 en 2)	122,4	74,4	59,6	75,9	61,8	74,1
Percentage t.o.v. basisjaar	100,0%	60,7%	48,7%	62,0%	50,5%	60,5%
% reductie 'absoluut' t.o.v. basisjaar	0,0%	39,3%	51,3%	38,0%	49,5%	39,5%

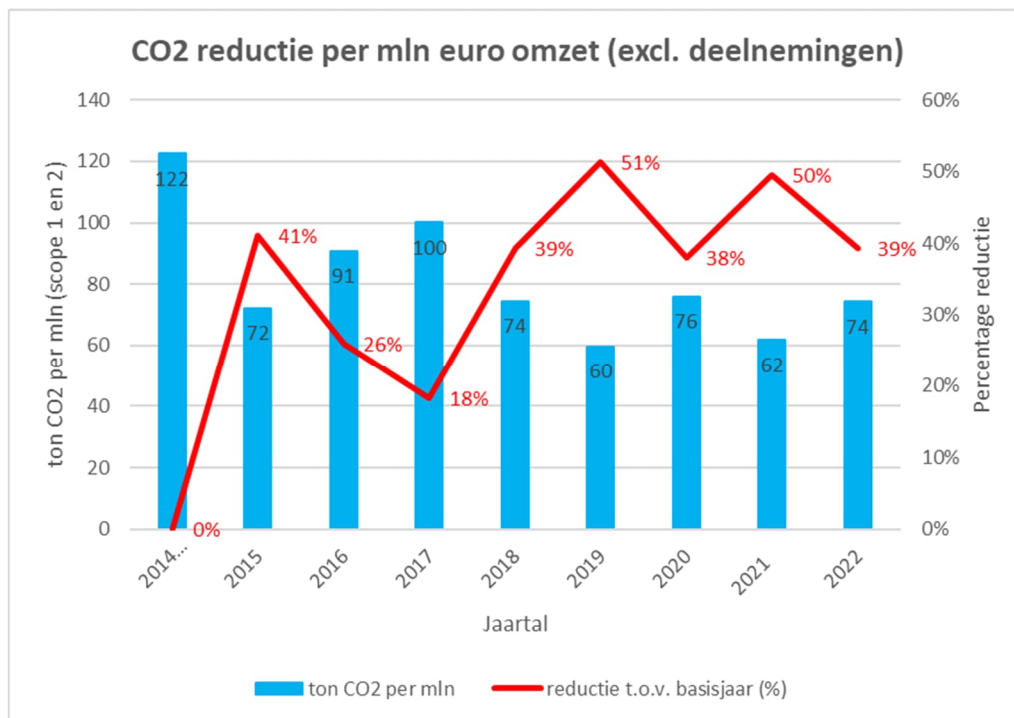
Analyse

Uit bovenstaande tabel kan het volgende worden afgeleid.

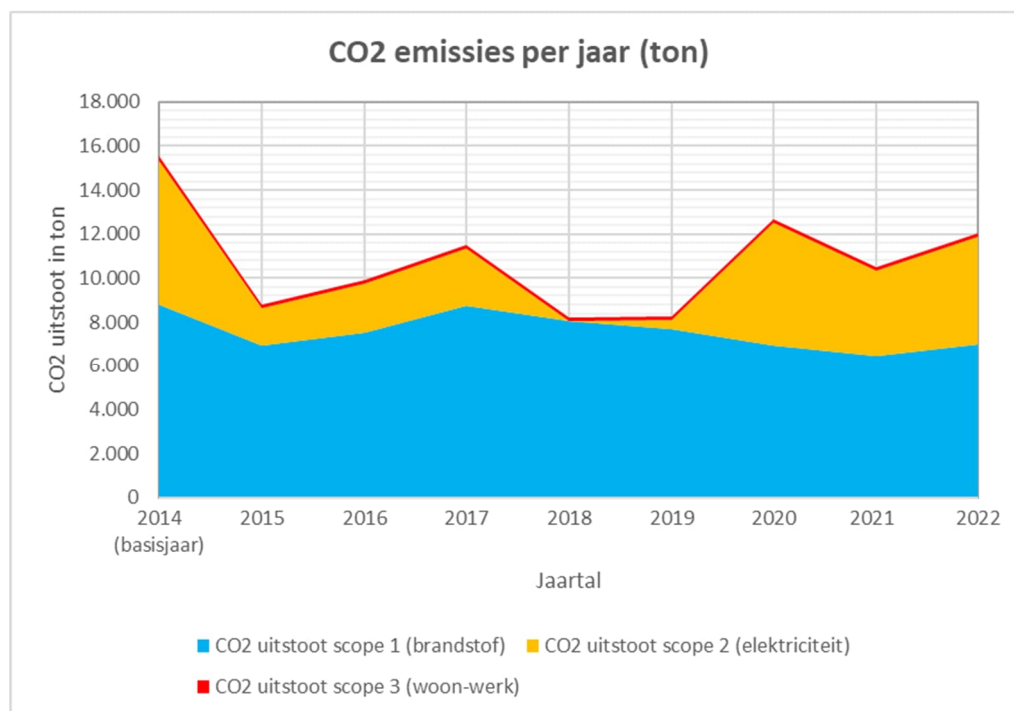
- In absolute zin is de uitstoot in scope 1 de afgelopen jaren geleidelijk afgenomen naar ongeveer 6.500 ton CO₂ in 2021. Deze trend heeft zich niet doorgezet in 2022. Met uitstoot van bijna 7.000 ton doet zich een lichte stijging voor.
- Emissies in scope 2 vertoonden de laatste jaren een wisselend beeld. Dat heeft vooral te maken met wijzigingen van inkoopcontracten. Met bijna 5.000 ton komt in 2022 de emissie een stuk hoger dan het voorgaande jaar welke een emissie van minder dan 4.000 ton kende. Een beperkt deel van de ingekochte elektriciteit betreft grijze stroom. Het overige deel is groene stroom dat wordt gedekt door in Europa opgewekte elektriciteit (GVO's EU wind). Europese windenergie telt voor de prestatieladder niet als volledig groen, zodat de conversiefactor niet 0,0 bedraagt. Voor de omrekening is de conversiefactor voor stroom met onbekende herkomst gehanteerd. Verder is de capaciteit van eigen stroomopwekking met zonnepanelen toegenomen. Dat drukt de hoeveelheid in te kopen stroom.
- Omgeslagen naar het tonnage CO₂ per miljoen Euro omzet, komen de gezamenlijke emissies voor scope 1 en 2 ongeveer 40% lager uit dan het basisjaar 2014.
- Scope 3 omvat hoofdzakelijk declaraties van woon-werk verkeer met privé auto's. Over de afgelopen vier jaar vertoont de emissie en redelijk constant verloop. Ten opzichte van de voorgaande jaren komt de uitstoot in deze categorie scope 3 dit jaar iets lager uit.

CO₂ Dashboard

Onderstaande figuur toont de reductie omgerekend naar emissie per miljoen Euro omzet ten opzichte van het basisjaar 2014. In dat jaar bedroeg de emissie 122,4 ton per miljoen Euro. In de staafdiagram is dat met een blauwe kleur weergegeven. De percentages aan reductie ten opzichte van het basisjaar zijn uitgezet met een rode lijn.

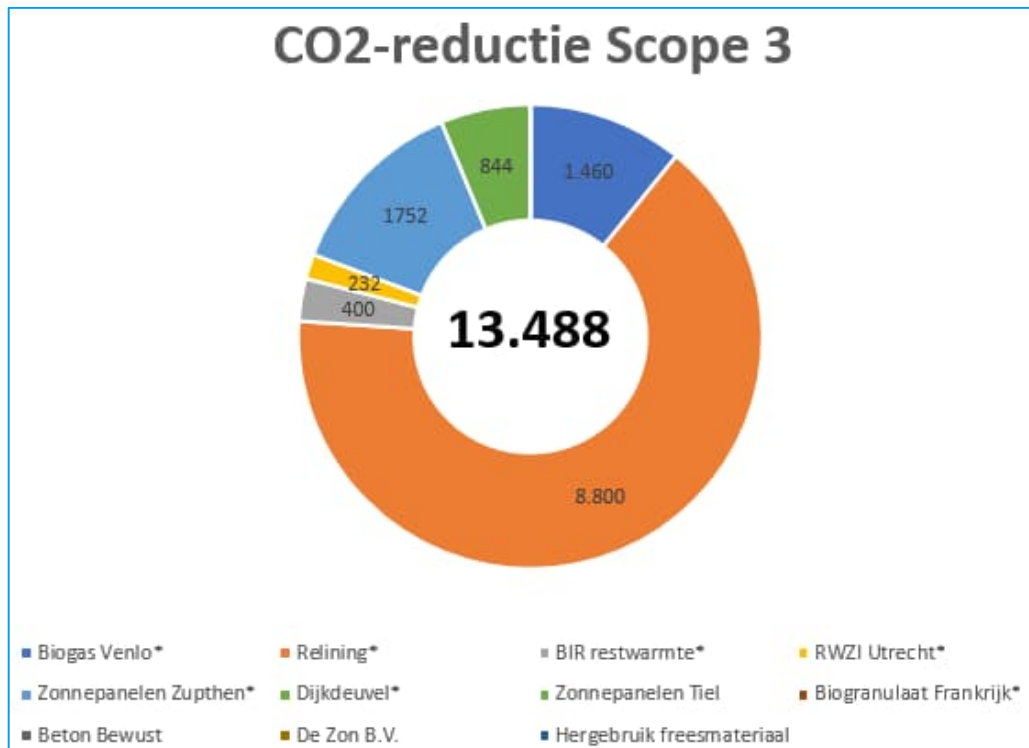

Onderstaande grafiek geeft de uitstoot per scope weer. In 2018 en 2019 bleek scope 1 vrijwel gelijk te zijn aan de totale uitstoot van de onderneming. In de afgelopen drie jaar was dat niet het geval, ook niet in 2022. Belangrijke kanttekening hierbij is dat de verbruikte elektriciteit (scope 2) voor een belangrijk groene stroom is, maar niet aantoonbaar in Nederland is opgewekt. Gedurende de gehele periode heeft scope 3 vrijwel geen impact gehad.

In 2018 is besloten meer focus te leggen op de CO₂ reductie van GMB binnen scope 3 (extern). Een deel van de projecten waarbij GMB dit realiseert, zijn inmiddels met ketenanalyses onderbouwd. Van het resterende zullen nog ketenanalyses opgesteld moeten worden. De grafiek toont de destijds geselecteerde projecten waarbij CO₂ reductie in kaart is gebracht of gaat worden. Na 2022 vindt een actualisatie van de beschouwing op scope 3 plaats.

Verklaring:

* CO₂ reducties (in tonnen) die in 2018 zijn berekend of waarvan de gegevens aanwezig zijn.

3 Energiebeoordeling

De energiebeoordeling wordt uitgevoerd op basis van ISO 50001 en is opgebouwd uit:

- een analyse van het huidige en historische energieverbruik;
- een gedetailleerde analyse ter identificatie van de faciliteiten, apparaten of processen die een significante invloed op het energieverbruik hebben en;
- een analyse van de prioriteiten t.a.v. kansen voor verbetering van de energieprestatie.

3.1 Verbruikers met significante invloed op energieverbruik

De volgende energiestromen blijken het meest significant te zijn (in volgorde van impact).

- **Elektriciteitsverbruik:**
De locaties Zutphen en Tiel van GMB BioEnergie zijn grootverbruikers als het gaat om elektriciteit. Door het grootschalig aanbrengen van zonnepanelen neemt de inkoop van elektriciteit voor deze locaties naar verhouding af. Ook op andere locaties, zoals IJhorst en Kampen, blijkt het toepassen van zonnepanelen een positief effect te hebben op het verminderen van inkoop aan elektriciteit.
- **Brandstofverbruik goederenvervoer algemeen en machines:**
Na elektriciteit is het materieel de meest significante gebruikersgroep binnen GMB (met name vrachtwagens, kranen, shovels en bulldozers).
- **Brandstofverbruik zakelijk autovervoer:**
Er zijn geen grote verschillen tussen de clusters aan te wijzen. Als de omvang van de bedrijfsonderdelen wordt meegewogen dan is er geen duidelijke significante gebruiker aan te wijzen. De clusters Civiel en Services lijken naar verhouding iets meer brandstof te verbruiken dan de overige clusters.
- **Gasverbruik:**
Uit de CO₂ overzichten blijkt dat momenteel de kantoorpanden van IJhorst en Opeusden de meest significante verbruikers van gas zijn.

3.2 Maatregelen en kansen voor CO₂-reductie

Het nemen van energie verlagende maatregelen dragen bij aan het behalen van de CO₂-doelstellingen. Hieronder staan de maatregelen die getroffen zijn en de maatregelen die kansen bieden.

Maatregelen

- **Brandstofverbruik goederenvervoer algemeen en machines:**
Doelstelling is "in 2030 werken wij 100% fossielvrij". Maatregelen om dit in te vullen zijn bijvoorbeeld de aanschaf van een volledig elektrische rupsgraafmachine. Verder gaat het om investeringen in biogas en waterstof aggregaten en (waar nodig) in hybride aandrijvingstechnieken voor bulldozers en kranen. Elk cluster heeft zijn investeringsagenda tot 2030 beoordeeld op de groei in fossielvrije aandrijvingen en stuurt op het behalen van de 2030 doelstelling.
- **Elektriciteitsverbruik:**
Door de huidige inkoop van groene elektriciteit met label 'EU Wind' af te bouwen en te vervangen door 'NL Wind' wordt de footprint gunstiger. Verder draagt het bijplaatsen van zonnepanelen bij aan het verminderen van de inkoop van elektriciteit. Het aandeel van zelf opgewekte elektriciteit aan ons totale elektriciteitsverbruik bedroeg dit jaar ongeveer 22% (3 miljoen kWh). Daarnaast werd nog eens opgewekte elektriciteit terug geleverd aan het net, wat ongeveer 15% (2 miljoen kWh) van ons elektriciteitsverbruik vertegenwoordigde.
- **Brandstofverbruik zakelijk autovervoer:**
Vanaf 2023 worden alle nieuw te leasen auto's tot 45.000 km/jaar als elektrisch aangedreven personenauto's uitgevoerd. Sinds eind 2022 rijden er 58 fossielvrije personenauto's (57 elektrisch aangedreven lease-auto's en 1 waterstof aangedreven auto). Dat zijn er 8 meer dan aan het eind van jaar daarvoor.

- Gasverbruik:
Reductie gasverbruik kantoorpand Kampen door renovatie. In 2022 is de gasmeter voor Kampen definitief verwijderd. Voor vestiging in Zoetermeer is een nieuw pand in Berkel en Rodenrijs in aanbouw welke fossielvrij zal zijn.

Kansen

- Brandstofverbruik goederenvervoer algemeen en machines:
Het schoonste materieel op het moment van inkoop wordt gekocht en GMB zet zich in voor de overgang naar elektrisch materieel. Hierbij past het initiatief van GMB samen met Heijmans en De Vries & van de Wiel om in 2026 te beschikken over emissieloos bouw materieel (zie www.Emissieloosnetwerkinfra.nl), ofwel: ENI. In 2021 is tevens een DKTI innovatie subsidie toegekend voor de ontwikkeling van een rupsgraafmachine op waterstof. GMB maakt deel uit van deze DKTI innovatie groep. De oorspronkelijke plannen bleken echter onhaalbaar. Nu wordt er gewerkt aan een andere waterstof toepassing binnen dezelfde DKTI subsidie. Verder zijn er kansen het brandstofverbruik bij GMB BioEnergie te reduceren door tunnels middels loopbanden te vullen in plaats van met shovels.
- Elektriciteitsverbruik:
Procesoptimalisaties binnen GMB BioEnergie (de grootste elektriciteitsverbruiker binnen GMB)
- Brandstofverbruik zakelijk autovervoer:
Reductie brandstofverbruik scope 3 door bijvoorbeeld thuiswerken te stimuleren. Mede door de corona pandemie werken meer mensen (deels) vanuit huis dan voor die tijd.
- Gasverbruik:
Verduurzaming van de kantoorpanden. In 2019 is de samenwerking aangegaan met Energie Samen Rivierland (ESR) die voor elke GMB locatie een energiescan heeft uitgevoerd. Bij de nieuwbouwlocaties voor de huidige vestigingen Zoetermeer en Opheusden komen naar verwachting geen aansluitingen op het aardgasnet.
- Algemeen verbruik projecten:
Beter monitoren van energiebehoefte op de bouwplaats ten einde optimalisaties mogelijk te maken. Daarbij hoort het aangaan van de dialoog met de opdrachtgever. Ook is de opwek van energie op de bouwplaatsen opgevoerd. De productie van hybride aggregaten steeg tot 41 MWh in 2022 ten opzichte van 18 MWh in 2021 en 8 MWh in 2020.

SKAO Maatregellijst

In de SKAO Maatregellijst van GMB staat aangegeven welke acties (die al geïmporteerd stonden in de Maatregellijst van SKAO) inmiddels door GMB worden uitgevoerd en welke acties kansen bieden. Hiervoor wordt verwezen naar bijlage I.

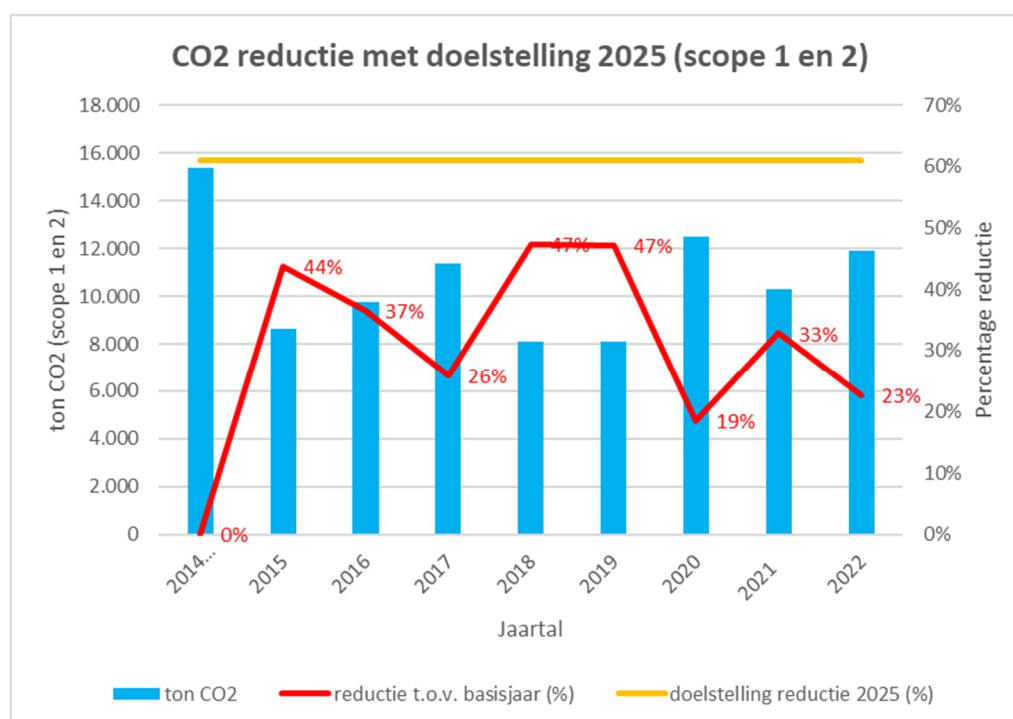
4 Reductiedoelstellingen en voortgang

Hieronder volgt een beschouwing van de gerealiseerde reducties inclusief een vergelijking met de gestelde doelen.

4.1 Hoofddoelstelling voor 2025

Hoofddoelstelling: voor scope 1 en 2 aansturen op het terugbrengen van de uitstoot aan CO₂ in 2025 met 61% ten opzichte van het basisjaar 2014 (15.400 ton) naar een niveau van 6.000 ton. Onderstaande grafiek legt een koppeling met deze doelstelling voor 2025. Daarbij gaat het om de absolute reductie van GMB, ongeacht de ontwikkeling van de omzet.

- Omschrijving
Een reductie van 61% voor scope 1 en 2 komt neer op een absolute uitstoot van 6.000 ton in 2025.
- Voortgang
De grafiek laat voor 2022 een reductie zien van 23% ten opzichte van 2014. Dit ligt nog ver achter op de doelstelling. Als belangrijkste oorzaak kan de inkoop van groene stroom met GVO's Europese wind genoemd worden zoals beschreven in hoofdstuk twee.

4.2 Reductiedoelstellingen 2022

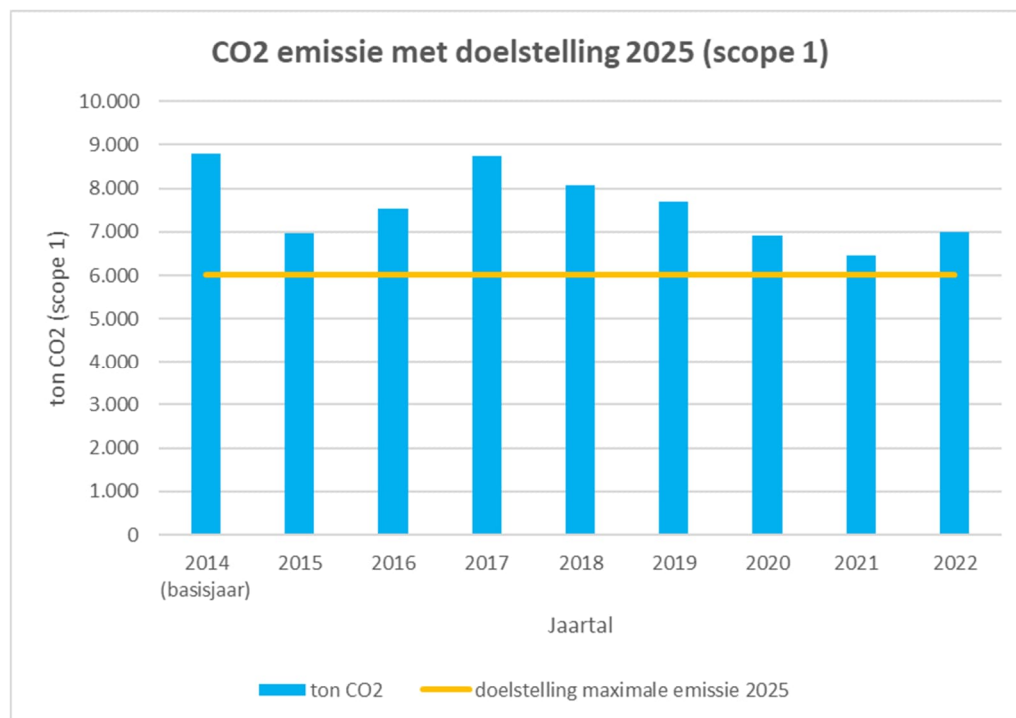
Er zijn vier doelstellingen geformuleerd voor het kalenderjaar 2022. Voor scope 1 en 2 betreft het elk een doelstelling. Scope 3 kent een tweetal doelen. De voortgang staat hieronder puntsgewijs beschreven.

Scope 1 (directe emissies)

Doelstelling 1.1: maximaal 6.964 ton CO₂ uitstoot (GMB-breed).

- Omschrijving
De absolute emissie in 2022 bedraagt voor scope 1 maximaal 6.964 ton CO₂.
- Voortgang
De gerealiseerde emissie van 6.958 ton CO₂ ligt net iets lager dan het tussendoel van 6.964 ton. Hiermee is deze doelstelling gerealiseerd. De grafiek hieronder geeft deze emissie weer ten opzichte van de doelstelling 2025. Daaruit blijkt wel dat na telkens een daling in de afgelopen vier jaar er nu sprake is van een lichte stijging van de emissies in scope 1.

- Actie
Gelet op de trend van de afgelopen vijf jaar lijkt ook het einddoel 2025 haalbaar. Dit ondanks de stijging van 2022. Op korte termijn is er geen aanvullende actie nodig.

Scope 2 (indirecte emissies)

Doelstelling 2.1: maximaal 59 ton CO₂ uitstoot (GMB-breed).

- Omschrijving
De absolute emissie in 2022 bedraagt voor scope 2 maximaal 59 ton CO₂.
- Voortgang
In de directiebeoordeling van 2021 staat vermeld dat dit doel alleen gehaald kan worden als de ingekochte GVO's Europese wind in 2022 met terugwerkende kracht verkocht konden worden. Navraag bij Vattenfall leerde dat dit niet meer mogelijk was en daardoor het omzetten naar GVO's Nederlandse wind niet gerealiseerd is. Tevens is een deel van de stroom als grijze stroom ingekocht. Dit heeft tot gevolg dat in 2022 de emissie uitkomt op 4.897 ton zoals de tabel in het tweede hoofdstuk laat zien. Daarmee is de doelstelling bij lange na niet gehaald.
- Actie
Om in de komende jaren wel aan de doelstelling voor scope 2 te voldoen, zullen voor het komende jaar 2023 GVO's Nederlandse wind ingekocht moeten worden en inkoop van grijze stroom afgebouwd. Beide acties zijn inmiddels in gang gezet. Daarnaast kan verdere uitbreiding aan eigen energieopwekking de inkoop van stroom beperken.

Scope 3 (overige indirecte emissies)

Doelstelling 3.1: afzet ammoniumsulfaat

- Omschrijving
Bij BioEnergie in Zutphen is een installatie in werking waarbij ammoniumsulfaat wordt gewonnen. Door afzet van ammoniumsulfaat als vervanger van kunstmest, wordt jaarlijks elders 1.300 ton CO₂ vermeden².

² Met als uitgangspunt dat daarbij in de ketenanalyse de footprint van zwavelzuur als correctie is meegenomen.

- Voortgang
Door afzet van ammoniumsulfaat heeft in 2022 een reductie van 1.520 ton CO₂ plaatsgevonden. Dat is 320 ton meer dan de doelstelling.
- Actie
Geen specifieke actie nodig.

Doelstelling 3.2: RWZI (project RWZI Utrecht)

- Omschrijving
Voor RWZI Utrecht een jaarlijkse reductie van 166 ton CO₂ ten opzichte van de referentie-installatie.
- Voortgang
Voor RWZI Utrecht ging de nieuwe Nereda installatie vanaf april 2019 in werking. Deze installatie leidt tot minder stroomverbruik dan in de oude situatie daarvoor. In 2022 bedroeg de reductie 2.327 ton CO₂ dat redelijk overeenkomt met de twee jaren daarvoor. Dit resultaat is significant hoger dan de doelstelling. De oorzaak hiervoor ligt voor een belangrijk deel in de grootte van de RWZI Utrecht (430.000 i.e. in plaats van de 60.000 i.e. uit de ketenanalyse).
- Actie
Deze doelstelling kan de komende jaren nog gevolgd worden.

4.3 Overige doelstellingen

Naast de in de voorgaande paragrafen behandelde doelstellingen, heeft GMB in de directiebeoordeling van het voorgaande jaar geen aanvullende doelen gesteld. Zie ook hoofdstuk zes.

5 Initiatieven en participaties

Dit hoofdstuk geeft een niet uitputtend overzicht van initiatieven en participaties die te relateren zijn aan CO₂. Het overzicht bestaat uit een drietal invalshoeken zoals hieronder in de opsommingen is weergegeven.

- Vaktijdschriften, platforms, nieuwsbrieven en vakgroepen:
  - Nieuwsbrief Platform Groene Zaken Uitgelicht,
  - Cobouw,
  - Waterforum,
  - Nieuwsbrief GreenDeals (Agentschap),
  - Lid van CO₂-Prestatieladder SKAO.
  - Lid van <http://www.duurzameleverancier.nl>.
  - Aangesloten bij branchevereniging Bouwend Nederland.
  - Deelname vakgroep KOMAT (Kontaktgroep Materieel van Bouwend Nederland).
  - Deelname in o.a.: vakgroep POV Piping, vakgroep POV Macrostabieliteit, Platform VORK (STOWA), Slibsymposium (STOWA), expertgroep rond het thema 'optimalisaties grond en klei' (Rijkswaterstaat), Klankbordbijeenkomsten Duurzame Leverancier.
  - Bezoeken van seminars CO₂-Prestatieladder.
- Keteninitiatieven en participaties:
  - Oprichting van keteninitiatief ENI om emissieloos te kunnen werken in 2026: <http://www.emissieloosnetwerkinfra.nl>.
  - Liner voor vervangen van drinkwater-, gas-, en drukrioolleidingen (GMB Riolerings technieken i.s.m. SAERTEX multiCom GmbH en KIWA).
  - Certificaathouder bij NUON voor het afnemen van duurzame energie uit Nederlandse wind.
  - Optimaliseren van zuiveringsprocessen:
    - RWZI Venlo (Biogas);
    - Utrecht (Nereda technologie);
    - RWZI Tiel (samen met Waterschap Rivierenland).
  - Dijkdeuvel.
  - Hergebruik van primaire en secundaire stoffen voor damwanden en stelconplaten.
  - Optimalisatie van het scheiden van reststoffen uit afvalstoffen (GMB BioEnergie).
  - Deelname in Ketenconvenant Beton Bewust. Vanwege de transitie naar CSC is deze buiten de scope van GMB gekomen.
  - GMB verstuurt gebruikte goederen naar een ontwikkelingsproject in Ghana (zoals pomp en waterpastaestel).
  - Resthout van linerkisten gaat naar een meubelmaker in regio Kampen (vanuit Kampen) en naar een sociale werkplaats in Haarlem (vanuit Zoetermeer).
  - Linerresten hebben een afvalstoffennummer en worden gerecycled door Demacq.
  - Kiemt: <http://www.kiemt.nl/netwerk/>
- Kansen:
  - Deelname aan Cleantech Center (Oost-) Nederland.

6 Directiebeoordeling

Vanuit KAM (kwaliteit, arbo & veiligheid en milieu) heeft GMB Beheer een directiebeoordeling opgesteld voor het jaar 2022. Met het oog op de CO₂-prestatieladder zijn in dit hoofdstuk de relevante aspecten uit die beoordeling overgenomen.

Reductiedoelstellingen 2022

Deze staan uitgewerkt in hoofdstuk vier. De belangrijkste resultaten zijn als volgt.

- De uitstoot CO₂ in scope 1 bleef net onder het gestelde maximum.
- Voor scope 2 is de maximale uitstoot in ruime mate overschreden en de doelstelling dus niet gehaald.
- Het behalen van de doelen in scope 3 voor de projecten ammoniumsulfaat en RWZI Utrecht is gelukt.

Overige doelstellingen 2022

GMB heeft in de directiebeoordeling van het voorgaande jaar geen aanvullende doelen gesteld die een relatie hebben met de CO₂-prestatieladder.

Doelen voor 2023

In de directiebeoordeling zijn ten aanzien van CO₂ vanuit het thema “pak rol in energie transitie” en het doel “investeer in emissieloos materieel” de volgende nieuwe doelen aangegeven.

- Aansluiten op hoofddoel van CO₂-prestatieladder: voor scope 1 en 2 aansturen op het terugbrengen van de uitstoot aan CO₂ in 2025 met 61% ten opzichte van het basisjaar 2014 (15.400 ton) naar een niveau van 6.000 ton³. Verder is het maximaliseren van de eigen productiecapaciteit aan elektriciteit meegenomen, maar dat heeft geen invloed op de prestatieladder. Uitgesplitst naar scope 1 en 2 geeft dit voor 2025:
  - scope 1 → maximaal 6.000 ton CO₂ uitstoot (GMB-breed);
  - scope 2 → reductie uitstoot met 99%.
- Voor 2023 gelden de volgende tussendoelen:
  - scope 1 → maximaal 6.662 ton CO₂ uitstoot (GMB-breed);
  - scope 2 → maximaal 59 ton CO₂ uitstoot (GMB-breed)⁴;
  - scope 3 → RWZI Utrecht, vermijden van 166 ton CO₂;
  - scope 3 → afzet ammoniumsulfaat, 1.300 ton CO₂ vermijden door GMB BioEnergie..

³ Daarnaast hanteert GMB vanuit andere rapportage verplichtingen 2020 ook als een peiljaar, waarbij een reductie van 55% (13.000 ton in 2020 en 6.000 ton in 2025) het doel is.

⁴ Dit tussendoel wordt alleen gehaald als het huidige inkoopcontract van de stroomleverancier voor geheel 2023, omgezet kan worden in GvO's NL-Wind evenals het met terugwerkende kracht omzetten van het contract voor inkoop van grijze stroom.

Bijlage I: SKAO – maatregelenlijst (uitgebreid)

GMB Beheer B.V.

Rapportage Maatregellijst CO2-Prestatieladder 2023

Globale maat

CO ₂ uitstoot, scope 1 en 2		11 917 ton
Omzet	160 miljoen Euro	74,48 ton/miljoen Euro
Personeelsleden	480 FTE	24,83 ton/FTE

Overzicht maatregelen

Advies

Aandacht voor CO2-reductie in projecten NIET verkregen met gunningsvoordeel		
Integrale maatregel		
Categorie A	Bij minstens 10% van de omzet in ontwerp opdrachten is er aantoonbare aandacht voor CO2-reductie.	Geïmplementeerd op 01/2017
Categorie B	Bij meer dan 50% van de omzet in ontwerp opdrachten is er aantoonbare aandacht voor CO2-reductie.	Niet ingevuld
Categorie C	Bij alle ontwerp opdrachten is er aantoonbare aandacht voor CO2-reductie	Niet ingevuld

CO2-gerelateerd onderzoek en innovatie		
Integrale maatregel		
Categorie A	2% tot 10% van onderzoek- en innovatiebudget wordt besteed aan onderwerpen die (mede) CO2 kunnen besparen	Niet ingevuld
Categorie B	10% tot 20% van onderzoek- en innovatiebudget wordt besteed aan onderwerpen die (mede) CO2 kunnen besparen	Niet ingevuld
Categorie C	Meer dan 20% van onderzoek- en innovatiebudget wordt besteed aan onderwerpen die (mede) CO2 kunnen besparen	Niet ingevuld

Dialogo m.b.t. CO2 met grote opdrachtgevers		
Integrale maatregel		
Categorie A	CO2-reductie is vast agendapunt in periodiek overleg met alle grote opdrachtgevers	Niet ingevuld
Categorie B	CO2-reductie is vast agendapunt in periodiek overleg met alle opdrachtgevers	Niet ingevuld

Kennis en houding medewerkers m.b.t. CO2-reductie in projecten		
Integrale maatregel		
Categorie A	5% tot 25% van ingenieurs / ontwerpers / projectleiders heeft een cursus gehad waarin aantoonbaar aandacht voor belang, materialiteit en ontwerpmethoden CO2-reductie is besteed.	Geïmplementeerd op 01/2019
Categorie B	25% tot 75% van ingenieurs/ontwerpers/projectleiders heeft cursus gehad waarin aantoonbaar aandacht voor belang, materialiteit en ontwerpmethoden CO2-reductie is besteed	Niet ingevuld
Categorie C	Meer dan 75% van ingenieurs / ontwerpers/ projectleiders heeft cursus gehad waarin aantoonbaar aandacht voor belang, materialiteit en ontwerpmethoden CO2-reductie is besteed	Niet ingevuld

Ketenanalyse Beton		
perform_activity_more_efficient - Eigen maatregel		
Doorvoeren maatregelen vastgesteld in de ketenanalyse beton.		Gepland 12/2021 Onderzoek keten beton met branche uitgevoerd. GMB gaat ketenanalyse specifiek maken en maatregelen doorvoeren. Voornamelijk van toepassing voor GMB Civiel.

Duurzaamheidsindicator integral_measure - Eigen maatregel

GMB stelt een indicator op voor projecten voor inzicht mogelijke reducerende maatregelen. Projecten worden na implementatie beoordeeld met een cijfer. Vergelijkbaar met 'De Duurzame Bouwplaats'.

Geïmplementeerd op 04/2021
Implementatie start bij GMB Civiel.

Afval

Gebruik van hernieuwbare brandstof voor afvaldiensten

Duurzame energie

Categorie B	10% tot 20% van de brandstof die getankt wordt voor het wagenpark tbv afvaldiensten, zoals vuilniswagens en mobiele afvalpersen, is aantoonbaar hernieuwbare brandstof	Niet ingevuld
Categorie C	Meer dan 20% van de brandstof die getankt wordt voor het wagenpark tbv afvaldiensten, zoals vuilniswagens en mobiele afvalpersen, is aantoonbaar hernieuwbare brandstof	Niet ingevuld

Inkoop van hulpstoffen – gebruik van secundaire materialen

Integrale maatregel

Categorie A	Bedrijf onderzoekt mogelijkheden voor gebruik van secundaire materialen, in de eigen bedrijfsprocessen, ter vervanging van inkoop van 'virgin' materiaal.	Geïmplementeerd op 01/2021 Voorbeeld: Grondbereik neemt secundaire grondstromen in voor toepassing in projecten.
Categorie B	Bedrijf gebruikt minimaal twee secundaire materialen, in de eigen bedrijfsprocessen, op structurele basis die 'virgin' materialen vervangen.	Niet ingevuld

Inzicht in vermeden CO2 als gevolg van de verwerking van afvalstromen

Integrale maatregel

Categorie A	Bedrijf berekent en rapporteert vermeden ketenemissies voor minimaal 80% van de afvalstromen (massabasis) die zij verwerkt, en gebruikt daarbij het EpE-protocol of een vergelijkbare methode.	Niet ingevuld
Categorie B	Bedrijf berekent en rapporteert vermeden ketenemissies voor 100% van de afvalstromen (massabasis) die zij verwerkt, en gebruikt daarbij het EpE-protocol of een vergelijkbare methode.	Niet ingevuld
Categorie C	Bedrijf verbetert haar inzicht in vermeden ketenemissies door aantoonbaar jaarlijks onderdelen van de meest materiële ketens nauwkeuriger te rapporteren, bijvoorbeeld door gebruik te maken van emissiefactoren op basis van eigen metingen of specifieke emissiefactoren aangeleverd door ketenpartners.	Niet ingevuld

Realiseren verkoopbaar secundair materiaal

Integrale maatregel

Categorie A	Bedrijf verkoopt op structurele basis een secundair materiaal dat zonder noemenswaardige bewerking (door de afnemer) geschikt is als grondstof in productieprocessen.	Geïmplementeerd op 01/2020 Betreft specifiek de activiteiten van Grondbereik die ingezamelde grond onder BRL 9335 als herbruikbare grond volgens het Besluit bodemkwaliteit zelf hergebruikt of afzet naar derden voor hergebruik.
Categorie B	Bedrijf verkoopt op structurele basis meerdere secundaire materialen die zonder noemenswaardige bewerking (door de afnemer) geschikt zijn als grondstof in productieprocessen.	Niet ingevuld
Categorie C	Bedrijf heeft jaarlijks overleg met de belangrijkste afnemende én aanleverende ketenpartners van deze secundaire materialen over verbetering van kwaliteit van het materiaal met het oog op up-cycling.	Niet ingevuld

Warmte en/of stoomlevering bij afvalverbranding

Activiteit efficiënter uitvoeren

Categorie A	Bedrijf levert warmte en/of stoom aan een warmtenet ten behoeve van bedrijven of woningen met al haar afvalverbrandings-installaties.	Niet ingevuld
Categorie B	Bedrijf neemt initiatieven om de energie-efficiency van haar installatie(s) te verbeteren, bijvoorbeeld door warmte- en/of stoomlevering uit te breiden.	Niet ingevuld
Categorie C	Het meerjarige gemiddelde van de energie-efficiency van de installatie(s) van het bedrijf laten een verbetering zien.	Niet ingevuld

Zero CO2-emissie vuilniswagens en mobiele afvalpersen		
Elektrificeren		
Categorie A	Afvaldienst heeft tenminste 1 zero CO2-emissie vuilniswagen of mobiele afvalpers	Niet ingevuld
Categorie B	5% van het wagenpark voor afvaldiensten, zoals vuilniswagens en mobiele afvalpersen, is zero CO2-emissie.	Niet ingevuld
Categorie C	20% van wagenpark voor afvaldiensten, zoals vuilniswagens en mobiele afvalpersen, is zero CO2-emissie.	Niet ingevuld

Bedrijfsprocessen

Afzuiging		
Activiteit efficiënter uitvoeren		
Categorie B	Organisatie onderzoekt iedere drie jaar mogelijkheden om het energieverbruik van afzuiging te optimaliseren en neemt maatregelen om die optimalisatie te realiseren	Niet ingevuld
Categorie C	Organisatie past innovatieve technieken toe om het energieverbruik voor afzuiging te optimaliseren en bespaart daarmee meer dan 25% op het energieverbruik voor afzuiging	Niet ingevuld

Opsporen perslucht lekkages		
Activiteit efficiënter uitvoeren		
Categorie A	Bedrijf kan aantonen dat (alle) persluchtinstallatie(s) jaarlijks worden gecontroleerd op lekkages, conform de de Erkende Maatregelen.	Niet ingevuld
Categorie B	Bedrijf kan aantonen dat alle persluchtinstallatie(s) 3-maandelijks worden gecontroleerd op lekkages, conform de de Erkende Maatregelen.	Niet ingevuld

Reductie energieverbruik elektromotoren in bedrijfsprocessen		
Activiteit efficiënter uitvoeren		
Categorie A	Het bedrijf heeft inzet van zuinige elektromotoren onderzocht conform de Erkende Maatregelen en implementeert deze.	Niet ingevuld
Categorie B	Het bedrijf zet bij vervanging van alle elektromotoren in haar bedrijfsprocessen met een gemiddelde bedrijfstijd van meer dan 1500 uur per jaar, motoren met rendementsklasse IE3 of IE4 in.	Niet ingevuld
Categorie C	Het bedrijf voert versnelde vervanging uit van elektromotoren in haar bedrijfsprocessen met een gemiddelde bedrijfstijd van 1500 uur per jaar, door motoren met rendementsklasse IE3 of IE4.	Niet ingevuld

Reductie energieverbruik koeling / koelcellen		
Activiteit efficiënter uitvoeren		
Categorie A	Het bedrijf heeft mogelijkheden tot energiebesparing bij koeling / koelcellen onderzocht conform de Erkende Maatregelen en implementeert deze.	Niet ingevuld
Categorie B	Het bedrijf voert verdergaande besparende maatregelen door bij haar koeling / koelcellen en bereikt daarmee een extra CO2-reductie van minstens 10% van de aan koeling gereduceerde uitstoot.	Niet ingevuld
Categorie C	Het bedrijf voert verdergaande besparende maatregelen door bij haar koeling / koelcellen en bereikt daarmee een extra CO2-reductie van minstens 20% van de aan koeling gereduceerde uitstoot.	Niet ingevuld

Reductie of verduurzaming van verpakkingsmaterialen		
Activiteit efficiënter uitvoeren		
Categorie A	De gemiddelde CO2-impact per product als gevolg van verpakkingsmaterialen voor geproduceerde producten is de afgelopen 5 jaar met >5% verlaagd.	Niet ingevuld
Categorie B	De gemiddelde CO2-impact per product als gevolg van verpakkingsmaterialen voor geproduceerde producten is de afgelopen 5 jaar met >10% verlaagd.	Niet ingevuld
Categorie C	De gemiddelde CO2-impact per product als gevolg van verpakkingsmaterialen voor geproduceerde producten is de afgelopen 5 jaar met >25% verlaagd.	Niet ingevuld

Warmteterugwinning Activiteit efficiënter uitvoeren		
Categorie B	Organisatie onderzoekt iedere drie jaar mogelijkheden om door middel van warmteterugwinning in het productieproces het energieverbruik te optimaliseren en neemt maatregelen om die optimalisatie te realiseren	Niet ingevuld
Categorie C	Organisatie past innovatieve technieken toe om door middel van warmteterugwinning het energieverbruik te optimaliseren en bespaart daarmee meer dan 25% op het energieverbruik voor verwarming / koeling in het productieproces.	Niet ingevuld

Bouwplaats

Energiebesparing bouwkeet Activiteit efficiënter uitvoeren		
Categorie A	Tenminste 5% van de gebruikte bouwketen voldoet aan de eisen van het bouwbesluit 2012 voor tijdelijke gebouwen.	Geïmplementeerd op 01/2022 Onder andere kantoorunits Grondbereik Zutphen en project Kamerik.
Categorie B	Tenminste 20% van de gebruikte bouwketen voldoet aan de eisen van het bouwbesluit 2012 voor tijdelijke gebouwen	Geïmplementeerd op 01/2023 Op dit moment voldoet ongeveer 80% van de bouwketen aan de gestelde eisen. GMB is bezig om de keten die niet voldoen de komende jaren uit te faseren.
Categorie C	Alle gebruikte bouwketen voldoen aan de eisen van het bouwbesluit 2012 voor tijdelijke gebouwen	Niet ingevuld

Gebruik rijplaten of andere tijdelijke verharding om rolweerstand te verminderen Activiteit efficiënter uitvoeren		
Categorie A	Bij onverharde ondergrond van bouwterrein en aanvoer routes worden de transportroutes altijd voorzien van tijdelijke verharding	Geïmplementeerd op 01/2019

Inkoop van groene stroom en/of stroom vergoend met GVO's Duurzame energie		
Categorie A	Minstens 50% stroom voor verbruik op het werk (bouwplaats) is groene stroom en/of afgedekt met nationale GVO's.	Niet ingevuld
Categorie B	Minstens 75% stroom voor verbruik op het werk (bouwplaats) is groene stroom en/of afgedekt met nationale GVO's.	Niet ingevuld
Categorie C	Minstens 100% stroom voor verbruik op het werk (bouwplaats) is groene stroom en/of afgedekt met nationale GVO's.	Niet ingevuld

Levering van hernieuwbare brandstof op de bouwplaats Toepassen duurzame energie		
Categorie B	Bij projecten waar het bedrijf als hoofdaannemer brandstof op de bouwplaats verzorgt, zorgt het bedrijf ervoor dat minstens 10% van de totaal op de bouwplaatsen getankte brandstof aantoonbaar hernieuwbare brandstof is.	Niet ingevuld
Categorie C	Bij projecten waar het bedrijf als hoofdaannemer brandstof op de bouwplaats verzorgt, zorgt het bedrijf ervoor dat meer dan 20% van de totaal op de bouwplaatsen getankte brandstof aantoonbaar hernieuwbare brandstof is.	Niet ingevuld

Opwekking hernieuwbare elektriciteit op de bouwplaats Duurzame energie		
Categorie C	Tot 10% van de elektriciteit op de bouwplaats is van eigen hernieuwbare opwekking op de bouwplaats (via eigen investering of lease)	Niet ingevuld

ICT-dienstverlening

Erkende Maatregelen datacentra Activiteit efficiënter uitvoeren		
Categorie A	Het bedrijf heeft de relevante 'Erkende Maatregelen commerciële datacentra' geïmplementeerd.	Niet ingevuld

Inkoop groene stroom en/of stroom vergoend met GVO's Duurzame energie		
Categorie A	Meer dan 98% van de gebruikte elektriciteit is groene stroom of vergoend met nationale GVO's	Niet ingevuld

Power Usage Effectiveness (PUE) van netwerken, datacenterhardware en telefoniediensten Activiteit efficiënter uitvoeren		
Categorie B	De PUE van netwerken, datacenterhardware en telefoniediensten wordt gemonitord en geëvalueerd met het oog op verbetering.	Niet ingevuld
Categorie C	Netwerken, datacenterhardware en telefoniediensten zijn ontworpen met een PUE van maximaal 1,3.	Niet ingevuld

Kantoren

Actief energie-management kantoren Activiteit efficiënter uitvoeren		
Categorie A	Bij minimaal 50% van de kantoren doet de organisatie aan actief energiemanagement, ondersteund door een gebouwbeheer-systeem.	Niet ingevuld
Categorie B	Bij minimaal 50% van de kantoren doet de organisatie aan actief energiemanagement, ondersteund door een gebouwbeheer-systeem inclusief terugkoppeling van het energieverbruik naar de gebruikers van het gebouw (bijvoorbeeld een paneel in de hal)	Niet ingevuld
Categorie C	Bij minimaal 90% tot 100% van de kantoren doet de organisatie aan actief energiemanagement, ondersteund door een gebouwbeheer-systeem inclusief terugkoppeling van het energieverbruik naar de gebruikers van het gebouw (bijvoorbeeld een paneel in de hal)	Niet ingevuld

Afspraken energieprestatie bij huur Activiteit efficiënter uitvoeren		
Categorie A	Bij het afsluiten of wijzigen van huurcontracten voor kantooruimte is verbetering van de energieprestatie van het gebouw onderdeel van de onderhandelingen.	Niet ingevuld
Categorie B	Bij alle nieuwe huurcontracten worden afspraken gemaakt over de verbetering van de energieprestatie van het gebouw, bijvoorbeeld een bonus/malusafpraak ten opzichte van de vooraf afgesproken gebouwgebonden verwarmings- en koelenergie.	Niet ingevuld
Categorie C	Bij alle nieuwe huurcontracten wordt een huurprijs inclusief energie inclusief gekwantificeerde besparingsdoelstellingen bedongen, bijvoorbeeld in een GreenLease-overeenkomst.	Niet ingevuld

Benchmarking en optimalisatie energieverbruik Activiteit efficiënter uitvoeren		
Categorie A	Van minimaal 75% van de kantoren wordt de hoofdmeterdata geregistreerd en jaarlijks gebenchmarkt met gelijksoortige panden (via Milieubarometer, e-nolis of vergelijkbaar).	Niet ingevuld
Categorie B	Bij minimaal 75% van de kantoren worden naast de hoofdmeter ook submeters toegepast en analysesoftware gebruikt om verbeteringsmogelijkheden op het spoor te komen.	Niet ingevuld
Categorie C	Bij minimaal 75% van de kantoren past de organisatie software toe die automatisch verbeteringen in de installaties opspoort en toepast.	Niet ingevuld

Beschikbaar maken laadpalen elektrische voertuigen Electrificeren		
Categorie A	Minimaal 1 laadpaal per 20 parkeerplaatsen	Niet ingevuld
Categorie B	Minimaal 1 laadpaal per 10 parkeerplaatsen	Geïmplementeerd op 12/2021 Bij benadering ongeveer 30 laadpalen op circa 250 parkeerplaatsen (alle vestigingen bij elkaar opgeteld).
Categorie C	Minimaal 1 laadpaal per 10 parkeerplaatsen + actieve rol bij optimaliseren energiehuishouding kantoor/elektriciteitsnetwerk	Niet ingevuld

Erkende Maatregelen energiebesparing voor kantoren Activiteit efficiënter uitvoeren		
Categorie A	Alle Erkende Maatregelen Energiebesparing kantoren zijn doorgevoerd c.q. voorzover in die lijst aangegeven: worden op natuurlijke momenten doorgevoerd	Niet ingevuld

Gasloze kantoren Integrale maatregel		
Categorie B	Minimaal 10% van alle kantoren is gasloos.	Gepland voor 08/2023 De nieuwe kantoren in Heemskerk en in Berkel en Rodenrijs worden gasloos uitgevoerd.
Categorie C	Minimaal 50% van alle kantoren is gasloos.	Niet ingevuld

Gebruik duurzame warmte en/of warmtekoelde-opslag (WKO)		
Toepassen duurzame energie		
Categorie A	Voor 10% tot 50% van het gebruikersoppervlak wordt duurzame warmte toegepast voor ruimteverwarming.	Niet ingevuld
Categorie B	Voor 50% tot 80% van het gebruikersoppervlak wordt duurzame warmte toegepast voor ruimteverwarming.	Niet ingevuld
Categorie C	Voor meer dan 80% van het gebruikersoppervlak wordt duurzame warmte toegepast voor ruimteverwarming.	Geïmplementeerd op 01/2019

Inkoop groene stroom en/of stroom vergoend met GVO's		
Toepassen duurzame energie		
Categorie A	Meer dan 75% van de gebruikte elektriciteit is groene stroom of vergoend met nationale GVO's	Niet ingevuld
Categorie B	Meer dan 98% van de gebruikte elektriciteit is groene stroom of vergoend met nationale GVO's	Niet ingevuld

Inkopen efficiënte hardware		
Activiteit efficiënter uitvoeren		
Categorie A	Het bedrijf heeft bij aankoop van computers, laptops, monitors, voedingen, UPS, servers, reproductieapparatuur en printers aantoonbaar gekozen voor producten met het Energy Star label of met een EPEAT registratie.	Niet ingevuld
Categorie B	Het bedrijf heeft bij aankoop van computers, laptops, monitors, voedingen, UPS, servers, reproductieapparatuur en printers aantoonbaar gekozen (indien beschikbaar) voor producten met het EPEAT Silver of Gold label.	Niet ingevuld

Locatiekeuze bij openbaar vervoer		
Integrale maatregel		
Categorie A	Tenminste 10% gebouwoppervlak is gelegen nabij openbaar vervoer (maximaal 500m)	Niet ingevuld
Categorie B	Tenminste 25% gebouwoppervlak is gelegen nabij openbaar vervoer (maximaal 500m)	Niet ingevuld
Categorie C	Tenminste 50% gebouwoppervlak is gelegen nabij openbaar vervoer (maximaal 500m)	Niet ingevuld

Optimalisatie klimaatinstallaties		
Activiteit efficiënter uitvoeren		
Categorie A	Bij alle kantoren die de afgelopen 5 jaar in gebruik zijn genomen is de klimaatinstallatie geoptimaliseerd door een professioneel installatiebedrijf.	Niet ingevuld
Categorie B	Bij minimaal 75% van alle kantoren wordt de klimaatinstallatie tenminste elke 5 jaar geoptimaliseerd door een professioneel installatiebedrijf.	Niet ingevuld

Opwekking hernieuwbare elektriciteit (eigendom)		
Toepassen duurzame energie		
Categorie A	Het elektriciteitsgebruik wordt voor 5% tot 25% gedekt door eigen opwekking van hernieuwbare elektriciteit (via eigen investering of lease)	Geïmplementeerd op 12/2021 Betreft met name eigen opwek van stroom met zonnepanelen.
Categorie B	Minstens 25% van het elektriciteitsgebruik wordt gedekt door eigen opwekking van hernieuwbare elektriciteit (via eigen investering of lease)	Niet ingevuld
Categorie C	Minstens 50% van het elektriciteitsgebruik wordt gedekt door eigen opwekking van hernieuwbare elektriciteit (via eigen investering of lease)	Niet ingevuld

Verbeteren Energielabel kantoren		
Integrale maatregel		
Categorie A	Het gemiddeld Energielabel van kantoren is B of C	Niet ingevuld
Categorie B	Het gemiddeld Energielabel van kantoren is A	Niet ingevuld

Verwarming met groen gas		
Duurzame energie		
Categorie B	Minstens één kantoor wordt verwarmd met groen gas .	Niet ingevuld
Categorie C	>50% van het gebruiksoppervlak wordt verwarmd met groen gas	Niet ingevuld

Minder verspilling en verbruik energie door verbouwen kantoor perform_activity_more_efficient - Eigen maatregel

Kantoor Kampen wordt verbouwd waardoor er CO2 reductie kan plaatsvinden door minder verspilling en verbruik van energie.

Geïmplementeerd op 01/2020
Maatregel voor GMB Riolerings technieken. Was al in 2018 ingevoerd, maar nog niet op geïmplementeerd gezet.

Logistiek & transport

Aanschaf zuinigere vrachtwagens

Activiteit efficiënter uitvoeren

Categorie A	Bij aanschaf of lease nieuwe vrachtwagens wordt gekozen voor vrachtwagens met een brandstofverbruik dat minimaal 5% lager ligt dan de standaard in de markt	Niet ingevuld
Categorie B	Bij aanschaf of lease nieuwe vrachtwagens wordt gekozen voor vrachtwagens met een brandstofverbruik dat minimaal 15% lager ligt dan de standaard in de markt	Niet ingevuld
Categorie C	Bij aanschaf of lease nieuwe vrachtwagens wordt gekozen voor vrachtwagens met een brandstofverbruik dat minimaal 30% lager ligt dan de standaard in de markt	Niet ingevuld

Afweging rijden/varen

Integrale maatregel

Categorie B	Indien mogelijk en zinvol krijgt varen de voorkeur boven rijden. Deze afweging is procedureel vastgelegd	Geïmplementeerd op 01/2019
-------------	--	----------------------------

Controle juiste bandenspanning vrachtauto's

Activiteit efficiënter uitvoeren

Categorie A	3-maandelijkse controle bandenspanning bij alle vrachtauto's	Niet ingevuld
-------------	--	---------------

Gebruik efficiëntere diesel of smeeroilie

Activiteit efficiënter uitvoeren

Categorie A	20% tot 50% van de ingezette vrachtwagens (in eigendom of lease) gebruikt altijd speciale diesel of smeeroilie waarmee aantoonbaar tenminste 3% brandstofbesparing wordt bereikt t.o.v. gebruik van normale diesel of smeeroilie.	Niet ingevuld
Categorie B	Ten minste 50% van de ingezette vrachtwagens (in eigendom of lease) gebruikt altijd speciale diesel of smeeroilie waarmee aantoonbaar tenminste 3% brandstofbesparing wordt bereikt t.o.v. gebruik van normale diesel of smeeroilie.	Niet ingevuld
Categorie C	Ten minste 75% van de ingezette vrachtwagens (in eigendom of lease) gebruikt altijd speciale diesel of smeeroilie waarmee aantoonbaar tenminste 3% brandstofbesparing wordt bereikt t.o.v. gebruik van normale diesel of smeeroilie.	Niet ingevuld

Gebruik energiezuinige banden

Activiteit efficiënter uitvoeren

Categorie B	Bij aanschaf van nieuwe banden worden alleen banden aangeschaft met energielabel B (criterium rolweerstand) of beter.	Niet ingevuld
Categorie C	Bij aanschaf van nieuwe banden worden alleen banden aangeschaft met energielabel A (criterium rolweerstand) of beter.	Niet ingevuld

Gebruik van hernieuwbare brandstof als vervanging van fossiele brandstof

Duurzame energie

Categorie B	10% - 20% van de brandstof die getankt wordt is aantoonbaar hernieuwbare brandstof.	Niet ingevuld
Categorie C	Meer dan 20% van de brandstof die getankt wordt is aantoonbaar hernieuwbarebrandstof.	Niet ingevuld

Koeling vrachtwagen: gebruik standairco

Activiteit efficiënter uitvoeren

Categorie C	Toepassing standairco op vrachtwagens. Minimaal één systeem in gebruik.	Geïmplementeerd op 01/2019
-------------	---	----------------------------

Lean and Green Logistics Activiteit efficiënter uitvoeren		
Categorie A	Bedrijf heeft de Lean & Green Award.	Niet ingevuld
Categorie B	Bedrijf heeft één Lean & Green Star.	Niet ingevuld
Categorie C	Bedrijf heeft twee of drie Lean & Green Stars.	Niet ingevuld

Minimalisatie transportkilometers Activiteit efficiënter uitvoeren		
Categorie A	De organisatie minimaliseert structureel transport-kilometers door voortdurende aandacht voor routeplanning optimalisatie	Niet ingevuld

Stimuleren zuinig rijden door Het Nieuwe Rijden Activiteit efficiënter uitvoeren		
Categorie A	Minstens 75% van de chauffeurs is op cursus "het nieuwe rijden" geweest en krijgt elke 5 jaar opfriscursus	Niet ingevuld
Categorie B	Minstens 90% van de chauffeurs is op cursus "het nieuwe rijden" geweest en krijgt elke 5 jaar opfriscursus.	Niet ingevuld

Stimuleren zuinig rijden door Monitoring Activiteit efficiënter uitvoeren		
Categorie A	Monitoring brandstofgebruik en 3-maandelijke terugkoppeling naar bestuurders.	Niet ingevuld
Categorie B	Toepassing brandstofmanagementsysteem met registratie van rijgedrag en directe terugkoppeling aan chauffeur	Niet ingevuld
Categorie C	Toepassing black box systeem met directe terugkoppeling en feedback vanuit organisatie (Toolbox meeting oid).	Niet ingevuld

Tegengaan stationair draaien vrachtwagens Activiteit efficiënter uitvoeren		
Categorie A	Bedrijf maakt afspraken met chauffeurs over het tegengaan van stationair draaien en kan dit aantonen.	Niet ingevuld
Categorie B	Start-stop systeem toegepast bij < 25% van in gebruik zijnde vrachtwagens (eigendom, lease).	Niet ingevuld
Categorie C	Start-stop systeem toegepast bij >25% van de in gebruik zijnde vrachtwagens (eigendom, lease).	Niet ingevuld

Toepassing hybride vrachtwagens Activiteit efficiënter uitvoeren		
Categorie C	Minimaal één hybride vrachtwagen in gebruik	Niet ingevuld

Verwarming vrachtwagen: standkachel i.p.v. koelwater van de motor Activiteit efficiënter uitvoeren		
Categorie B	Standkachel i.p.v. koelwater van de motor toepast bij minder dan 75% van de vrachtwagens	Niet ingevuld
Categorie C	Standkachel i.p.v. koelwater van de motor toepast bij meer dan 75% van de vrachtwagens	Niet ingevuld

Zero CO2-emissie vrachtwagen Elektrificeren		
Categorie B	1% van vrachtwagens (in eigendom of lease) bestaat uit zero CO2-emissie vrachtwagens.	Geïmplementeerd op 01/2019
Categorie C	5% van vrachtwagens (in eigendom of lease) bestaat uit zero CO2-emissie vrachtwagens.	Niet ingevuld

Recycle combi inzetten perform_activity_more_efficient - Eigen maatregel		
Bij Rioleringstechnieken wordt een recycle combi ingezet die water van opgezogen slib hergebruikt waardoor minder vervoersbewegingen nodig zijn.		Geïmplementeerd op 01/2017

Trailer Vacupress limit_activity - Eigen maatregel

Er is een Trailer Vacupress aangeschaft door GMB waardoor er minder km met het volledig voertuig gemaakt hoeft te worden en er voor dit voertuig een significante reductie wordt bewerkstelligt. Geïmplementeerd op 01/2017
In gebruik bij GMB Civiel.

Materiaalgebruik / Scope 3

Afstand tot leveranciers

Integrale maatregel

Categorie B	De organisatie kiest haar leveranciers mede aan de hand van geografische ligging om uitstoot te minimaliseren	Niet ingevuld
-------------	---	---------------

Leveren van LCA- of MKI-informatie van producten en materialen

Integrale maatregel

Categorie B	Organisatie voorziet tenminste 25% van haar producten bestemd voor verkoop van LCA- of MKI-informatie	Niet ingevuld
-------------	---	---------------

Categorie C	Organisatie voorziet tenminste 50% van producten bestemd voor verkoop van LCA- of MKI-informatie	Niet ingevuld
-------------	--	---------------

Ontwikkeling extra reducerende maatregelen

Integrale maatregel

Categorie A	Bedrijf neemt in één of meer projecten aantoonbaar maatregelen die leiden tot extra CO2-reductie en organiseert daarvoor financiering.	Geïmplementeerd op 01/2019
-------------	--	----------------------------

Categorie B	Bedrijf neemt in minstens 20% van haar projecten aantoonbaar maatregelen die leiden tot extra CO2-reductie en organiseert daarvoor financiering.	Niet ingevuld
-------------	--	---------------

Categorie C	Bedrijf neemt in minstens 50% van haar projecten aantoonbaar maatregelen die leiden tot extra CO2-reductie en organiseert daarvoor financiering.	Niet ingevuld
-------------	--	---------------

Opvragen van LCA- of MKI-informatie van producten en materialen

Integrale maatregel

Categorie A	Bij selectie en inkoop van materialen vraagt de organisatie LCA- of MKI-informatie op bij de leverancier. Deze informatie weegt altijd mee bij selectie van materialen.	Niet ingevuld
-------------	---	---------------

Categorie B	Bedrijf stelt expliciete eisen aan de CO2-uitstoot van materialen, bepaald op basis van LCA- of MKI gegevens, en controleert of aan deze eisen voldaan wordt.	Niet ingevuld
-------------	---	---------------

Toepassen asfaltmengsels met lage milieu-impact

Circulariteit

Categorie B	De gemiddelde milieu-impact (op jaarbasis) van de 5 meest ingekochte of geproduceerde asfaltmengsels is gelijk aan of lager dan het branchegemiddelde	Niet ingevuld
-------------	---	---------------

Categorie C	De milieu-impact van de 5 meest ingekochte of geproduceerde asfaltmengsels is tenminste 10% lager dan het branchegemiddelde	Niet ingevuld
-------------	---	---------------

Toepassen van producten van duurzaam beton

Circulariteit

Categorie A	10% van de hoeveelheid (in gewicht, op jaarbasis) ingekochte of geproduceerde betonproducten die worden genoemd in de RTD1033 of het Moederbestek Duurzaam Beton, voldoet aan de eisen die daarin worden geformuleerd.	Niet ingevuld
-------------	--	---------------

Categorie B	100% van de hoeveelheid (in gewicht, op jaarbasis) ingekochte of geproduceerde betonproducten, die worden genoemd in de RTD1033 of het Moederbestek Duurzaam Beton, voldoet aan de eisen die daarin worden geformuleerd.	Niet ingevuld
-------------	--	---------------

Categorie C	Bedrijf past standaard vérderegaande eisen voor duurzaam beton toe mbt MKI-waarde en/of circulariteit	Niet ingevuld
-------------	---	---------------

Vastlegging CO2 door verwerking van materialen

Vastleggen CO2

Categorie C	Bedrijf zet bouwmaterialen in die in de gebruiksfase CO2 langdurig vastleggen door verwerking, en rapporteert de CO2-reductie als gevolg daarvan.	Niet ingevuld
-------------	---	---------------

Hergebruik kisten levering liners limit_activity - Eigen maatregel

Kisten bij levering uv-liners worden niet afgevoerd als afval maar door sociale werkplaats omgetoverd tot lounge sets en kisten voor de kerstpakketten. Dit levert CO2-reductie op. Geïmplementeerd op 01/2017

Warmtelevering zwembad apply_sustainable_energy - Eigen maatregel

Zwembad Lichtenvoorde wordt restwarmte geleverd wat een besparing van 400 ton CO2 per jaar oplevert. Geïmplementeerd op 12/2016
Gerealiseerd door GMB BioEnergie, Biologische Industriële Reststoffenverwerking. Samenwerking met Waterstromen BV.

Geproduceerde compost inzetten binnen landbouw perform_activity_more_efficient - Eigen maatregel

Geproduceerde compost inzetten binnen de internationale landbouw. Geïmplementeerd op 04/2019
Contract afzet in Frankrijk is rond.

Materieel

Aanschaf zuinigere machines

Activiteit efficiënter uitvoeren

Categorie A	Het bedrijf kan aantonen dat ze in minimaal 50% van de machineaankopen in de afgelopen 2 jaar bij de keuze tussen gelijksoortige machines de voorkeur geeft aan de machine met het laagste brandstof- en/of energieverbruik.	Geïmplementeerd op 01/2017
Categorie B	Het bedrijf kan aantonen dat ze in minimaal 75% van de machineaankopen in de afgelopen 2 jaar bij de keuze tussen gelijksoortige machines de voorkeur geeft aan de machine met het laagste brandstof- en/of energieverbruik.	Geïmplementeerd op 01/2017
Categorie C	Het bedrijf kan aantonen dat ze in minimaal 90% van de machineaankopen in de afgelopen 2 jaar bij de keuze tussen gelijksoortige machines de voorkeur geeft aan de machine met het laagste brandstof- en/of energieverbruik.	Geïmplementeerd op 01/2019

Brandstof: Toepassing mobiele werktuigen op basis van een hybride systeem/technologie.

Activiteit efficiënter uitvoeren

Categorie A	Het bedrijf kan aantonen dat het minimaal één mobiel werktuig in gebruik heeft dat gebaseerd is op hybride technologie, waarbij het bedrijf kan aantonen dat deze machine minder CO2-emissies uitstoot dan een gelijksoortige conventionele machine.	Niet ingevuld
Categorie B	Het bedrijf kan aantonen dat het meerdere mobiele werktuigen in gebruik heeft die gebaseerd zijn op hybride technologie, waarbij het bedrijf kan aantonen dat deze machines minder CO2-emissies uitstoten dan een gelijksoortige conventionele machine.	Geïmplementeerd op 01/2023 Vier hybride aangedreven kranen.

Controle juiste bandenspanning

Activiteit efficiënter uitvoeren

Categorie A	Maandelijks controle bandenspanning bij 25%- 75% van het aantal machines (kranen, graafmachines e.d.)	Niet ingevuld
Categorie B	Maandelijks controle bandenspanning bij > 75% van het aantal machines (kranen, graafmachines e.d.)	Niet ingevuld
Categorie C	Maandelijks controle bandenspanning bij alle machines (kranen, graafmachines e.d.)	Niet ingevuld

Cursus het Nieuwe Draaien

Activiteit efficiënter uitvoeren

Categorie A	Het bedrijf kan aantonen dat <25% van de machinisten en/of <25% van voormannen en planners een erkende training Het Nieuwe Draaien heeft gevolgd.	Niet ingevuld
Categorie B	Het bedrijf kan aantonen dat 25% tot 75% van de machinisten en/of 25% tot 75% van voormannen en planners een erkende training Het Nieuwe Draaien heeft gevolgd.	Niet ingevuld
Categorie C	Het bedrijf kan aantonen dat minstens 75% van de machinisten en/of minstens 75% van voormannen en planners een erkende training Het Nieuwe Draaien heeft gevolgd.	Niet ingevuld

Elektrificeren handgereedschap		
Elektrificeren		
Categorie A	Waar mogelijk maakt bedrijf gebruik van elektrisch handgereedschap in plaats van handgereedschap op brandstof.	Geïmplementeerd op 01/2017
Categorie B	Aantoonbaar beleid vervanging / invoering elektrisch handgereedschap in plaats van handgereedschap op brandstof.	Geïmplementeerd op 04/2019

Gebruik van hernieuwbare brandstof als vervanging van fossiele brandstof		
Duurzame energie		
Categorie B	10% tot 20% van de brandstof die getankt wordt is aantoonbaar hernieuwbare brandstof.	Niet ingevuld
Categorie C	Meer dan 20% van de brandstof die getankt wordt is aantoonbaar herieuwbare brandstof.	Niet ingevuld

Het nieuwe stallen		
Activiteit efficiënter uitvoeren		
Categorie B	Bedrijf maakt afspraken met collega-bedrijven over het bij elkaar stallen van materieel om transportkilometers met materieel te beperken.	Geïmplementeerd op 01/2019

Mobiel werktuig of tractor op biogas		
Duurzame energie		
Categorie C	Minimaal één werktuig dat volledig draait op biogas, lokaal geproduceerd.	Niet ingevuld

Monitoring individuele mobiele werktuigen op brandstofgebruik en aantal draaiuren		
Activiteit efficiënter uitvoeren		
Categorie A	Monitoring van brandstofverbruik 25% tot 75% van het aantal mobiele werktuigen	Niet ingevuld
Categorie B	Monitoring van brandstofverbruik voor minstens 75% van het aantal mobiele werktuigen met online uitlezen en analyseren vlootgegevens.	Niet ingevuld
Categorie C	Monitoring van brandstofverbruik voor minstens 90% van het aantal mobiele werktuigen met online uitlezen en analyseren vlootgegevens.	Niet ingevuld

Onderhoud materieel conform fabrieksopgave		
Integrale maatregel		
Categorie A	Het bedrijf kan aantonen dat tenminste 25% van het materieel wordt onderhouden conform fabrieksopgave en onderhoudsprogramma.	Niet ingevuld
Categorie B	Het bedrijf kan aantonen dat tenminste 75% van het materieel wordt onderhouden conform fabrieksopgave en onderhoudsprogramma.	Niet ingevuld
Categorie C	Het bedrijf kan aantonen dat tenminste 75% van het materieel wordt onderhouden conform fabrieksopgave en onderhoudsprogramma; en slaagt erin de instelling van materieel met hoog energiegebruik zodanig te optimaliseren zodat deze minder energie verbruiken voor dezelfde werkzaamheden.	Niet ingevuld

Start-stop systeem op mobiele werktuigen		
Activiteit efficiënter uitvoeren		
Categorie A	Start-stop systeem toegepast bij < 25% van het aantal mobiele werktuigen (kranen, graafmachines e.d.)	Niet ingevuld
Categorie B	Start-stop systeem toegepast bij 25% tot 75% van het aantal mobiele werktuigen (kranen, graafmachines e.d.)	Niet ingevuld
Categorie C	Start-stop systeem toegepast bij > 75% van het aantal mobiele werktuigen (kranen, graafmachines e.d.)	Geïmplementeerd op 01/2019

Systeem van voorverwarming van de motor ter voorkoming van een koude start		
Activiteit efficiënter uitvoeren		
Categorie A	Systeem/technische voorziening toegepast bij < 10% van het aantal machines (kranen, graafmachines e.d.)	Niet ingevuld
Categorie B	Systeem/technische voorziening toegepast bij < 25% van het aantal machines (kranen, graafmachines e.d.)	Niet ingevuld
Categorie C	Systeem/technische voorziening toegepast bij > 25% van het aantal machines (kranen, graafmachines e.d.)	Niet ingevuld

Toepassing aggregaat op hernieuwbare energie		
Duurzame energie		
Categorie C	Bedrijf heeft tenminste één aggregaat dat voor tenminste 50% draait op hernieuwbare brandstof of zonnecellen.	Niet ingevuld

Toepassing hybride aggregaat		
Activiteit efficiënter uitvoeren		
Categorie B	Bedrijf zet tenminste één hybride aggregaat in.	Geïmplementeerd op 01/2021
Categorie C	Tenminste 20% van de aggregaten die het bedrijf inzet zijn hybride.	Niet ingevuld

Toepassing zero CO2-emissie mobiele werktuigen		
Elektrificeren		
Categorie B	Het bedrijf kan aantonen dat het minimaal één mobiel werktuig in gebruik heeft dat gebaseerd is op zero CO2-emissie technologie.	Geïmplementeerd op 01/2020 Hoeflon
Categorie C	Het bedrijf kan aantonen dat het meerdere mobiele werktuigen in gebruik heeft dat gebaseerd is op zero CO2-emissie technologie.	Geïmplementeerd op 01/2023 Elektrische rupskraan

Zero CO2-emissie aggregaat		
Elektrificeren		
Categorie C	Bedrijf zet tenminste één zero CO2-emissie aggregaat in.	Niet ingevuld

Zero CO2-emissie heftrucks		
Elektrificeren		
Categorie A	Gebruik binnen: 100% van de heftrucks zijn zero CO2-emissie. Gebruik buiten: 25% van de heftrucks zijn zero CO2-emissie.	Niet ingevuld
Categorie B	Gebruik binnen: 100% van de heftrucks zijn zero CO2-emissie. Gebruik buiten: 50% van de heftrucks zijn zero CO2-emissie.	Niet ingevuld
Categorie C	Alle heftrucks, zowel voor binnen als voor buiten gebruik zijn zero CO2-emissie.	Niet ingevuld

Onderaannemers en leveranciers

Cursus het Nieuwe Draaien		
Activiteit efficiënter uitvoeren		
Categorie A	Bedrijf stelt expliciete eisen aan onderaannemers t.a.v. Het Nieuwe Draaien.	Niet ingevuld
Categorie B	Het bedrijf kan aantonen dat 25% tot 75% van de machinisten en/of 25% tot 75% van voormannen en planners van onderaannemers een erkende training Het Nieuwe Draaien heeft gevolgd.	Niet ingevuld
Categorie C	Het bedrijf kan aantonen dat minstens 75% van de machinisten en/of minstens 75% van voormannen en planners van onderaannemers een erkende training Het Nieuwe Draaien heeft gevolgd.	Niet ingevuld

Selectie onderaannemers en/of leveranciers op reisafstand		
Activiteit beperken		
Categorie B	Bedrijf stelt expliciete eisen t.a.v. reisafstand van onderaannemers en/of leveranciers.	Niet ingevuld

Organisatie algemeen

CO2-bewustzijn bij medewerkers		
Integrale maatregel		
Categorie A	CO2-reductie krijgt aantoonbaar aandacht in inwerktraject bij 20% tot 50% van nieuwe adviseurs en projectleiders	Niet ingevuld
Categorie B	CO2-reductie krijgt aantoonbaar aandacht in inwerktraject bij meer dan 50% van nieuwe adviseurs en projectleiders	Niet ingevuld
Categorie C	CO2-reductie krijgt aantoonbaar aandacht bij functioneringsgesprekken van minstens 20% van adviseurs en projectleiders	Niet ingevuld

Drukwerk met een lage CO2-Footprint		
Drukwerk		
Categorie B	Bij uitbesteding van drukwerk vraagt de organisatie naar de CO2-footprint van het drukwerk en om mogelijke alternatieven met een lagere CO2-footprint	Niet ingevuld

Eigen productie groene waterstof		
Duurzame energie		
Categorie C	Productie van groene waterstof in eigen bedrijf of via deelname in pilotproject of samenwerkingsverband tbv eigen gebruik of verkoop derden	Niet ingevuld

Hanteren interne CO2-prijs of energieprijs voor energie gerelateerde investeringen		
Integrale maatregel		
Categorie C	Bedrijf hanteert bij investeringsbeslissingen een interne CO2-prijs, hoger dan de ETS prijs; een energieprijs die hoger ligt dan de marktprijs.	Niet ingevuld

Levering van materialen of gassen aan derden		
Nuttige toepassing CO2		
Categorie C	Levering van materialen of gassen aan derden waardoor bij deze derden CO2- emissies worden vermeden	Niet ingevuld

Netto 0 CO2 doelstelling 2050		
Reductie doelstelling 2050		
Categorie C	Organisatie heeft een netto 0 CO2 in 2050 doelstelling en een uitvoeringspad met acties en maatregelen, voor scope 1, 2 en business travel	Niet ingevuld

Opwekking duurzame energie faciliteren (tbv derden)		
Duurzame energie		
Categorie B	Ter beschikking stellen van daken of areaal voor opwekking van duurzame energie onder verantwoordelijkheid van een derde partij	Niet ingevuld

Opwekking duurzame energie (tbv derden)		
Duurzame energie		
Categorie C	Levering van een hoeveelheid zelf opgewekte of geproduceerde duurzame energie aan derden waardoor bij deze derden CO2-emissies worden vermeden met een substantiële omvang (tenminste 10% van de footprint (scope 1 en 2) van de gecertificeerde organisatie).	Niet ingevuld

Opwekking hernieuwbare elektriciteit (via PPA)		
Duurzame energie		
Categorie A	Minstens 25% van het elektriciteitsgebruik wordt gedekt door opwekking van hernieuwbare elektriciteit via een PPA contract	Niet ingevuld
Categorie B	Minstens 50% van het elektriciteitsgebruik wordt gedekt door opwekking van hernieuwbare elektriciteit via een PPA contract	Niet ingevuld
Categorie C	100% van het elektriciteitsgebruik wordt gedekt door opwekking van hernieuwbare elektriciteit via een PPA contract	Niet ingevuld

Selectie onderaannemers en/of leveranciers op CO2 bewust certificaat		
Integrale maatregel		
Categorie A	Bezit CO2-bewust certificaat van onderaannemers en/of leveranciers weegt mee in selectieprocedure voor onderaannemers en/of leveranciers.	Niet ingevuld
Categorie B	Bedrijf eist CO2-bewust certificaat bij haar belangrijkste onderaannemers en/of leveranciers (bijvoorbeeld haar A-leveranciers).	Niet ingevuld

Sturen op gelijktijdigheid van elektriciteitsvraag en aanbod		
Duurzame energie		
Categorie C	Organisatie heeft (pilot-)project om vraag en aanbod van duurzaam opgewekte elektriciteit op elkaar af te stemmen	Niet ingevuld

Uitvoeren energiebesparingsmaatregelen		
Integrale maatregel		
Categorie A	Bedrijf voert structureel alle energiebesparingsmaatregelen (scope 1 en 2) uit met een TVT van minder dan 5 jaar.	Niet ingevuld
Categorie B	Bedrijf voert structureel alle energiebesparingsmaatregelen (scope 1 en 2) uit met een TVT van minder dan 10 jaar.	Niet ingevuld
Categorie C	Bedrijf voert structureel alle energiebesparingsmaatregelen (scope 1 en 2) uit met een TVT van minder dan 15 jaar.	Niet ingevuld

Personen-mobiliteit

Aanschaf/lease bedrijfsbussen obv CO2 emissiemeting uit de praktijk		
Activiteit efficiënter uitvoeren		
Categorie A	Gemiddeld over een jaar ligt de CO2-uitstoot van nieuwe bedrijfsbussen (aanschaf of lease, volgens in de praktijk gemeten gegevens) lager dan 180 gr/km.	Niet ingevuld
Categorie B	Gemiddeld over een jaar ligt de CO2-uitstoot van nieuwe bedrijfsbussen (aanschaf of lease, volgens in de praktijk gemeten gegevens) lager dan 160 gr/km	Niet ingevuld
Categorie C	Gemiddeld over een jaar ligt de CO2-uitstoot van nieuwe bedrijfsbussen (aanschaf of lease, volgens in de praktijk gemeten gegevens) lager dan 120 gr/km	Niet ingevuld

Aanschaf/lease personenauto's obv CO2 emissiemeting uit de praktijk		
Activiteit efficiënter uitvoeren		
Categorie A	Gemiddeld over een jaar is de CO2-uitstoot van nieuwe personenauto's (aanschaf of lease, volgens in de praktijk gemeten gegevens) lager dan 120 gr/km	Niet ingevuld
Categorie B	Gemiddeld over een jaar ligt de CO2-uitstoot van nieuwe personenauto's (aanschaf of lease, volgens in de praktijk gemeten gegevens) lager dan 100 gr/km	Niet ingevuld
Categorie C	Gemiddeld over een jaar ligt de CO2-uitstoot van nieuwe personenauto's (aanschaf of lease, volgens in de praktijk gemeten gegevens) lager dan 80 gr/km	Niet ingevuld

Beschikbaar stellen fiets, e-bike of e-scooter		
Integrale maatregel		
Categorie A	Wanneer zinvol stelt het bedrijf fietsen, e-bike of e-scooters beschikbaar op project- of kantoorlocatie voor korte ritten.	Niet ingevuld
Categorie B	Het bedrijf biedt een regeling voor de vergoeding van aankoop van een fiets of e-bike voor alle werknemers.	Niet ingevuld

Controle juiste bandenspanning auto's die beschikbaar gesteld zijn door de organisatie		
Activiteit efficiënter uitvoeren		
Categorie A	Jaarlijkse controle bandenspanning bij meer dan 50% van de auto's die beschikbaar gesteld zijn door de organisatie.	Niet ingevuld
Categorie B	Driemaandelijkse controle bandenspanning bij meer dan 50% van de auto's die beschikbaar gesteld zijn door de organisatie.	Niet ingevuld
Categorie C	Driemaandelijkse controle bandenspanning bij meer dan 90% van de auto's die beschikbaar gesteld zijn door de organisatie, of organisatie plaatst bandenpomp of organiseert 3-maandelijkse een 'band op spanning' actie op alle locaties.	Niet ingevuld

Gebruik energiezuinige banden		
Activiteit efficiënter uitvoeren		
Categorie B	Bij aanschaf van nieuwe banden worden alleen banden aangeschaft met het label A op het onderdeel brandstofverbruik van het Europees bandenlabel.	Niet ingevuld
Categorie C	Alle banden die binnen het bedrijf gebruikt worden hebben het label A op het onderdeel brandstofverbruik van het Europees bandenlabel.	Niet ingevuld

Gebruik van hernieuwbare brandstof als vervanging van fossiele brandstof		
Duurzame energie		
Categorie A	10% tot 20% van de brandstof die getankt wordt is aantoonbaar hernieuwbare brandstof	Niet ingevuld
Categorie B	Meer dan 20% van de brandstof die getankt wordt is aantoonbaar hernieuwbare brandstof	Niet ingevuld
Categorie C	Meer dan 50% van de brandstof die getankt wordt is aantoonbaar hernieuwbare brandstof	Niet ingevuld

Nieuwe medewerkers		
Integrale maatregel		
Categorie B	Nieuwe medewerkers krijgen de eerste drie maanden standaard gratis OV-gebruik aangeboden.	Niet ingevuld

Parkeerbeleid		
Integrale maatregel		
Categorie B	De organisatie biedt alleen (gratis) parkeerruimte aan medewerkers die: - verder dan 10 km van het werk wonen en niet met OV kunnen komen. - uit hoofde van hun functie een auto ter beschikking moeten hebben.	Niet ingevuld
Categorie C	De organisatie biedt alleen (gratis) parkeerruimte aan medewerkers die: - uit hoofde van hun functie een auto ter beschikking moeten hebben.	Niet ingevuld

Snelheidsbegrenzers op busjes		
Activiteit efficiënter uitvoeren		
Categorie B	Het bedrijf zet snelheidsbegrenzers in op alle nieuwe busjes, ook die waarvoor dat niet reeds verplicht is.	Niet ingevuld
Categorie C	Het bedrijf zet snelheidsbegrenzers in op alle nieuwe en bestaande busjes, ook die waarvoor dat niet reeds verplicht is.	Niet ingevuld

Stimuleren carpoolen en gebruik deelauto's		
Activiteit efficiënter uitvoeren		
Categorie A	Bedrijf stimuleert actief carpoolen tussen werknemers en kan dit aantonen.	Niet ingevuld
Categorie B	Bedrijf stelt deelauto's beschikbaar voor gezamenlijk vervoer naar kantoor- of projectlocatie.	Niet ingevuld
Categorie C	Alle deelauto's rijden op hernieuwbare brandstoffen, aardgas of zijn zero CO2-emissie.	Niet ingevuld

Stimuleren treingebruik voor lange afstanden		
Integrale maatregel		
Categorie A	De organisatie verplicht het gebruik van de trein voor afstanden onder de 500 km; indien reistijd deur tot deur met trein <150% reistijd vliegtijd is.	Niet ingevuld
Categorie B	De organisatie verplicht het gebruik van de trein voor afstanden onder de 700 km; indien reistijd deur tot deur met trein <150% reistijd vliegtijd is.	Niet ingevuld

Stimuleren zuinig rijden: Het Nieuwe Rijden		
Activiteit efficiënter uitvoeren		
Categorie A	Toolbox zuinig rijden ter beschikking stellen aan alle bestuurders	Niet ingevuld
Categorie B	Elke chauffeur van een busje heeft (online of praktijk) cursus Het Nieuwe Rijden gevolgd	Niet ingevuld
Categorie C	Minstens 90% van de chauffeurs (auto & busje) heeft (online of praktijk) cursus het Nieuwe Rijden gevolgd en krijgt elke 5 jaar opfriscursus.	Niet ingevuld

Stimuleren zuinig rijden: Monitoring Activiteit efficiënter uitvoeren		
Categorie A	Monitoring brandstofgebruik en 3-maandelijks terugkoppeling naar bestuurders.	Niet ingevuld
Categorie B	Black-boxsysteem met directe terugkoppeling naar bestuurders.	Niet ingevuld
Categorie C	Black-boxsysteem in combinatie met een financiële prikkel om zuinig rijgedrag te belonen.	Niet ingevuld

Terugdringen autogebruik Activiteit beperken		
Categorie A	Mobiliteitskaart beschikbaar stellen voor personeel met een leaseauto, gericht op het beperken van het aantal autokilometers.	Niet ingevuld
Categorie B	Invoering van een persoonlijk mobiliteitsbudget voor al het personeel met een leaseauto gericht op het terugdringen van het aantal leaseauto's en/of het beperken van het aantal autokilometers.	Geïmplementeerd op 01/2019
Categorie C	Invoering van een persoonlijk mobiliteitsbudget voor al het personeel gericht op het terugdringen van het aantal autokilometers.	Niet ingevuld

Terugdringen personenmobiliteit door thuiswerken en teleconferencing Activiteit beperken		
Categorie A	Gemiddeld aantal vervoersbewegingen (woon-werkverkeer, zakelijke reizen) per medewerker met kantoorfunctie is aantoonbaar met 10% gereduceerd tov pre-corona tijd (2019)	Niet ingevuld
Categorie B	Gemiddeld aantal vervoersbewegingen (woon-werkverkeer, zakelijke reizen) per medewerker met kantoorfunctie is aantoonbaar met 20% gereduceerd tov pre-corona tijd (2019)	Niet ingevuld
Categorie C	Gemiddeld aantal vervoersbewegingen (woon-werkverkeer, zakelijke reizen) per medewerker met kantoorfunctie is aantoonbaar met 40% gereduceerd tov pre-corona tijd (2019)	Niet ingevuld

Wedstrijd personenmobiliteit Integrale maatregel		
Categorie B	Bedrijf organiseert tenminste jaarlijks een bewustwordingscampagne om zuinig rijden te bevorderen.	Niet ingevuld

Zero CO2-emissie voertuigen Elektrificeren		
Categorie A	10% van wagenpark (personen- en bedrijfswagens in eigendom of lease) is zero CO2-emissie.	Geïmplementeerd op 01/2023
Categorie B	15% van wagenpark (personen- en bedrijfswagens in eigendom of lease) is zero CO2-emissie.	Niet ingevuld
Categorie C	15% van wagenpark (personen- en bedrijfswagens in eigendom of lease) is zero CO2-emissie. Bij afloop lease contract of aanschaf wordt altijd een zero CO2-emissie wagen besteld	Niet ingevuld

Aanschaf volledig elektrische auto integral_measure - Eigen maatregel		
Opel Ampera		Geïmplementeerd op 04/2019 Opel Ampera

Niet geselecteerde activiteiten

De volgende activiteiten zijn niet geselecteerd: Waterbouw schepen, Bedrijfshallen en -terreinen, Aanbesteden, Gebruik van materialen die CO2 opnemen, Groenonderhoud.